

УДК 338

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Студ. О.Л. Латушко, гр. МгФБ 1-17

Науковий керівник доц. Ю.О. Русіна

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є система управління фінансово-економічною безпекою підприємства та процес її формування. Дослідження поняття та сутності фінансово-економічної безпеки комерційного банку та аналіз системи управління є головними завданнями.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є система управління фінансово-економічною безпекою комерційного банку.

Процес управління фінансово-економічною безпекою комерційного банку є предметом дослідження.

Методи та засоби дослідження. Під час дослідження використовувалися порівняльний метод дослідження, метод дедукції, синтезу, методи індукції, аналізу та емпіричний метод дослідження.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Визначення сутності поняття «фінансово-економічна безпека банку» базується на динамічній характеристиці системи елементів, взаємодія яких дозволяє забезпечувати його стійкий розвиток і гарантувати захист фінансової діяльності від внутрішніх і зовнішніх загроз. Практичне значення отриманих результатів полягає в реалізації основних можливостей забезпечення фінансово-економічної безпеки банку.

Результати дослідження. В сучасному суспільстві загрози для ефективної діяльності установи, організації, підприємства висувають все нові вимоги до побудови та функціонування системи безпеки. Для захисту банків від сучасних загроз і ризиків необхідно використовувати нові методи та технології захисту щодо активної протидії всім реальним і потенційним небезпекам та ризикам.

Питання управління фінансово-економічною безпекою комерційного банку викладені в багатьох наукових працях відомих вчених, серед яких: Барановський О. І., Зубок М.І., Хитрін О.І., Ярочкин В. І., Герасимов П.А. тощо. Кожний науковець трактує визначення фінансово-економічної безпеки по-різному. Так Барановський О.І. вважає, що фінансово-економічна безпека банку - це «сукупність охорони комерційної та банківської таємниці; забезпечення стану найкращого використання ресурсів щодо запобігання загрозам комерційних банків і створення умов стабільного, ефективного функціонування й максимізації прибутку» [1, с. 21].

В свою чергу, Ярочкин В. І. трактує безпеку банку як: «стан стійкої життєдіяльності, за якого забезпечується реалізація основних інтересів і пріоритетних цілей банку, захист від зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів незалежно від умов функціонування» [2, с. 53].

На нашу думку, управління фінансово-економічною безпекою банківської установи — це не сукупність прямих забезпечувальних управлінських дій, а дії непрямого характеру, скеровані на підтримання фінансової підсистеми банку в прийнятному стані. Відповідно до цього, фінансово-економічна безпека буде підтримуватися на прийнятному рівні, головним чином, за рахунок відсутності настання загрозливих умов та обставин.

Тому, механізм управління ФЕБ комерційного банку створюється з метою забезпечення ефективного та своєчасного використання всіх захисних заходів для мінімізації (або попередження) негативного впливу небезпек, загроз та ризиків [3, с. 3].

В основі забезпечення фінансово-економічної безпеки банківської діяльності повинна лежати певна концепція, яка включає мету, завдання та принципи діяльності. Метою цієї системи є мінімізація зовнішніх і внутрішніх загроз економічній діяльності банку, у тому числі, його фінансовим, матеріальним, інформаційними та кадровим ресурсам.

Оскільки банк взаємодіє з зовнішніми установами, то основна мета безпеки банку полягає у виключенні можливості нанесення йому втрат, або упущення вигоди та забезпеченні його ефективної діяльності та якісне виконання всіх операцій та договорів.

Ключовим критерієм ефективності та якості безпеки банку є стабільність його фінансового й економічного розвитку, відповідно до стратегій і завдань, незалежно від змін.

Діагностикою ФЕБ банку займається аналітичний центр ризик-менеджменту, який має за мету об'єднати зусилля підрозділів, що займаються дослідженням, аналізом ризиків шляхом формування завдань за оцінкою, контролем, підтвердженням допущень, зроблених на основі аналізу операцій, сформованих у формі математичних рядів, подальшої ініціації перевірок зроблених допущень і прогнозів, розробка управлінських рішень по вдосконаленню безпеки операцій і мінімізації ризиків на основі, одержаних в ході перевірок, даних.

У процесі забезпечення ФЕБ передбачається планування і здійснення сукупності заходів, поєднаних за функціональною ознакою в комплексну систему забезпечення безпеки банку.

Неефективність системи фінансово-економічної безпеки, брак конструктивних методів захисту банківської діяльності зумовлює її нестійкість. Проте науково обґрунтованої концепції і механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки банківської діяльності досі не створено.

Поміж проблем захисту банківської діяльності від зовнішніх та внутрішніх загроз усе більш актуальною є необхідність забезпечення охорони фінансових ресурсів, захист інформації, майна і персоналу комерційного банку, створення механізмів фінансово-економічного захисту банківської системи тощо.

Управління фінансовими ресурсами, грошовими потоками банку є одним з ключових елементів усієї системи сучасного управління, що має особливе, пріоритетне значення для сьогоденних умов банківської діяльності. Для цього необхідно, щоб менеджери різних рівнів мали знання з теорії фінансово-економічної безпеки, її структури, об'єктів безпеки, основні небезпеки і загрози, кількісні і якісні показники оцінки рівня фінансово-економічної безпеки, методи аналізу чинників і, що особливо важливо, основні напрями забезпечення безпеки, а також уміли втілювати на практиці теоретичні положення [4, с. 45].

Для забезпечення ефективної діяльності банківської установи необхідно ретельно перевіряти потенційних клієнтів банку та слідкувати за сплатою дебіторських заборгованостей банку.

Висновки. Отже, управління фінансово-економічною безпекою банку є особливим видом здійснення фінансового менеджменту фінансово-кредитної установи, який спрямований на забезпечення найвищих результатів фінансової діяльності банку та мінімізації впливу загроз в процесі досягнення фінансових інтересів як в короткостроковому, так й у довгостроковому періоді. Забезпечення ефективної взаємодії усіх елементів системи управління фінансовою безпекою банку дозволить досягти запланованих результатів банківської діяльності за певний період. Для кожного банку є важливим здійснення узгоджених та обґрунтованих дій, спрямованих на підтримку належного рівня фінансової безпеки, оскільки фінансова безпека є важливим інструментом для досягнення поставлених цілей.

Ключові слова: безпека банків, фінансово-економічна безпека банківської діяльності, механізм управління безпекою комерційних банків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановський О. І. Банківська безпека: проблема виміру / О. І. Барановський // Економічне прогнозування. — 2006. — № 1. — С. 7–32.
2. Ярочкин В. І. Безпека банківських систем / В.І. Ярочкин // Ось — 89, 2004. — 416 с.
3. Криль Я.М. Дескриптивна компліментарність забезпечення економічної безпеки та вітчизняних управлінських традицій / Є. І. Овчаренко, Я.М. Криль // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. Зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Вип. 23. Ч. II. — Луганськ: СХУ ім. В. Даля, 2011. — С. 211–217.
4. Примостка О.О. Аналіз ефективності діяльності комерційних банків / О.О. Примостка // Фінанси України. — 2003. — № 4. — 101 с.